

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
PLENUL

HOTĂRÂRE nr. 771

din 30 Septembrie 2010

Cu nota înregistrată sub nr. 974/IJ/291/SIP/24732/ST/2010, Inspecția Judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor privind cererea de apărare a reputației profesionale, formulată de doamna Proșa Anda Mihaela, prim-procuror adjunct la Parchetul de pe lângă Judecătoria Satu Mare, în temeiul art. 30 alin. 1 din din Legea nr. 317/2004, privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În motivarea cererii formulate, doamna procuror a susținut că reputația profesională i-a fost știrbită prin publicarea în ziarul „Gazeta de Nord Vest” din municipiul Satu Mare, ediția din 23 aprilie 2010, a articolului intitulat „Lecție de drept pentru un judecător tont și pentru o procuroare neștiutoare și răuvoitoare.” În subtitlul acestui articol se precizează că, după ce a fost absolvit de Parchetul General și de Înalta Curte de Casație și Justiție de infracțiuni închipuite de insultă și calomnie prin presă, senatorul [] a decis să formuleze plângeri penale împotriva fostului vicepreședinte al Tribunalului Satu Mare, [] pentru denunțare calomnioasă, și împotriva procurorului Mihaela Anda Proșa de la Parchetul de pe lângă Judecătoria Satu Mare, pentru abuz în serviciu.

În cuprinsul articolului au fost înserate comentarii referitoare la modul în care doamna procuror a soluționat dosarul Parchetului de pe lângă Judecătoria Satu Mare ce a avut ca obiect plângerea formulată de _____ împotriva directorului ziarului Gazeta de Nord Vest, respectiv _____ pentru săvârșirea infracțiunilor de insultă și calomnie prin presă.

Analizând cererea de apărarea reputației profesionale formulate de doamna procuror, în raport de constatările Inspecției Judiciare, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

Autorul articolului a făcut afirmații denigratoare referitoare la slaba pregătire profesională și la imparțialitatea doamnei procuror Proșa Anda Mihaela, menționând următoarele:

„Printr-o rezoluție emisă la data de 24 aprilie 2009 (exact cu un an în urmă) o jună procuroare de la Parchetul de pe lângă Judecătoria Satu Mare, pe nume Mihaela Anda Proșa, s-a găsit tam nesam să constate că „sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor de insultă și calomnie” și să dispună „restituirea cauzei Poliției municipiului Satu Mare pentru începerea urmăririi penale”. Această soluție constituie o mostră de tâmpenie juridică, putând fi numai produsul unei minți de bibilică. În primul rând, întrucât _____ devenise între timp parlamentar (senator PSD de Satu Mare, din decembrie 2008), competența de cercetare și judecată a acestuia aparținea, potrivit art. 72 alin. 2 din Constituția României, art. 23 alin. 2 din Legea nr. 96/2006 privind statutul deputaților și al senatorilor și art. 29 alin. 1 pct. 1 lit. a din Codul de procedură penală, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv Înaltei Curți de Casație și Justiție. În al doilea rând, procuroarea respectivă nu avea competența să constate că sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor de insultă și calomnie, întrucât acestea sunt infracțiuni la plângerea prealabilă de competența instanțelor de judecată, parchetul sau poliția având doar atributul de a-l identifica pe autorul acestor presupuse infracțiuni. Aproape sigur că această procuroare a fost influențată de șefi sau de colegi procurori sau judecători care-i purtau pică lui _____ pentru articolele sale critice la adresa justiției sătmărene.”

În final autorul articolului a menționat că senatorul _____ a decis să formuleze plângeri penale împotriva fostului vicepreședinte al Tribunalului Satu Mare, _____, pentru denunțare calomnioasă, și împotriva procurorului Mihaela Anda Proșa de la Parchetul de pe lângă Judecătoria Satu Mare, pentru abuz în serviciu și s-a inserat o declarație a senatorului _____ respectiv: „Am decis să formulez plângeri penale împotriva celor doi nu din motive de răzbunare, ci pentru a le transmite procurorilor și judecătorilor sătmăreni că nici ei nu sunt deasupra legii. Dacă au avut un comportament atât de abuziv cu un jurist fost procuror, cu un parlamentar, vă închipuiți cum se comportă cu oamenii lipsiți de apărare. Și profitând de ocazie, revin cu un sfat mai vechi către magistrații patriei: să mai pună mâna pe carte, pentru a fi în temă și la zi cu legislația, literatura de specialitate și practica judiciară. Așa cum am mai arătat, cu alte ocazii, nu susțin și nu voi susține acordarea de salarii și pensii speciale magistraților (și nici parlamentarilor), întrucât o mare parte nu și-au dovedit utilitatea socială (la fel ca și numeroși parlamentari).”

Din verificările efectuate de către Inspekția Judiciară rezultă că în anul 2007 a fost înregistrat la Parchetul de pe lângă Judecătoria Satu Mare denunțul penal formulat de avocat _____ împotriva autorului articolului din Gazeta de Nord Vest cu nr. 5063 din 7 iunie 2007 intitulat „Judecătore la strâmtoare”, prin care a solicitat trimiterea în judecată a acestuia pentru comiterea infracțiunii de calomnie prevăzută de art. 206 alin. 1 Cod penal și insultă prevăzută de art. 205 Cod penal și obligarea la despăgubiri reprezentând daune morale.

Dosarul a fost trimis Poliției municipiului Satu Mare în vederea efectuării de cercetări și prin referatul din data de 8 august 2007, organele de poliție au propus a nu se începe urmărirea penală în cauză, întrucât prin Legea nr. 278/2006 pentru modificarea și completarea Codului penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi, art. 205 și art. 206 Cod penal au fost dezincriminate.

Prin rezoluția din 3 octombrie 2007 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Satu Mare, în conformitate cu dispozițiile art. 228 alin. 6 Cod de procedură penală rap. la art. 10 lit. d Cod de procedură penală a fost confirmată propunerea organelor de poliție de a nu se începe urmărirea penală față de _____ pentru săvârșirea infracțiunilor de

insultă și calomnie prevăzute de art. 205 și art. 206 Cod penal, cu motivarea că lipsește latura obiectivă a acestor infracțiuni.

Împotriva acestei rezoluții a formulat plângere _____, criticând-o pe aspecte de nelegalitate și netemeinicie.

Prin ordonanța din data de 27 decembrie 2007 emisă de prim procurorul Parchetului de pe lângă Tribunalul Satu Mare plângerea a fost admisă, dispunându-se infirmarea rezoluției din data de 3 octombrie 2007 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Satu Mare, redeschiderea urmăririi penale și reluarea ei de către aceeași unitate de parchet, dosarul urmând să fie repartizat unui alt procuror. Pentru a dispune astfel, s-a reținut că procurorul care a adoptat soluția în cauză s-a aflat în cazul de incompatibilitate prevăzute de art. 48 alin. 1 lit. g Cod de procedură penală.

Dosarul cauzei a fost trimis Parchetului de pe lângă Judecătoria Satu Mare spre conformare, iar ulterior Poliției municipiului Satu Mare.

Prin referatul din data de 11 februarie 2008, organele de poliție au propus a nu se începe urmărirea penală în cauză.

Persoana vătămată a formulat o cerere de recuzare a procurorului _____ care avea în supraveghere cauza, cerere admisă, dosarul fiind repartizat spre soluționare procurorului Proșa Anda Mihaela.

Prin rezoluția din data de 24 aprilie 2009, acest din urmă procuror a dispus restituirea cauzei Poliției municipiului Satu Mare pentru începerea urmăririi penale împotriva numitului _____ pentru săvârșirea infracțiunilor de insultă și calomnie prevăzute de art. 205 și art. 206 Cod penal cu aplic. art. 33 lit. b Cod penal.

Ulterior, la data de 9 iunie 2009 a fost înregistrat la Parchetul de pe lângă Judecătoria Satu Mare referatul organelor de poliție din data de 25 mai 2009 cu propunere de declinare a competenței, întrucât _____ a dobândit calitatea de senator prin Hotărârea nr. 68 din data de 19 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial nr. 859 din data de 19 decembrie 2008.

Procurorul Proșa Anda Mihaela, prin ordonanța din data de 24 aprilie 2009 a dispus pentru considerentele menționate anterior declinarea competenței de soluționare a cauzei în favoarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prin rezoluția din data de 3 noiembrie 2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de _____ pentru infracțiunile de insultă și calomnie prevăzute de art. 205 și art. 206 Cod penal, întrucât nu sunt întrunite elementele constitutive ale acestei infracțiuni sub raportul laturii subiective.

Împotriva acestei soluții a formulat plângere _____, aceasta fiind respinsă ca neîntemeiată prin rezoluția din data de 10 decembrie 2009 a procurorului șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

La data de 12 aprilie 2010, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins, ca nefondată plângerea formulată în temeiul dispozițiilor art. 278¹ Cod de procedură penală.

Potrivit art. 30 alin. 6 din Constituția României „libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

În vederea prevenirii acestui drept fundamental, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a adoptat Rezoluția nr. 1003 cu privire la etica ziaristului unde se precizează că „informațiile sau opiniile nu trebuie exploatate în scopul creșterii numărului de cititori sau auditori, ori a resurselor publicitare și nici pentru a compromite ori denigra demnitatea umană”.

Pe de altă parte, dreptul la libera exprimare este garantat prin art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Acest drept, potrivit paragrafului 2 al aceluiași articol, poate fi supus unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni, printre altele, pentru a se garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a statuat că, în domeniul libertății de exprimare se impune ca presa să respecte unele principii de echitate, astfel încât să nu aducă atingere reputației și drepturilor celorlalți, iar în ceea ce-i privește pe magistrați să nu facă obiectul unor acuzații nejustificate, deoarece poate fi afectată autoritatea puterii judecătorești.

Aceste principii se regăsesc și în Codul deontologic al ziaristului în art. 2, art. 3 și art. 5, în care se prevede că jurnalistul are îndatorirea de a relata adevărul, obligație ce decurge din dreptul constituțional al publicului de a fi corect informat.

Pornind de la aceste prevederi legale, știrea de presă trebuie să fie exactă, obiectivă și fără conotații tendențioase. Jurnalistului nu îi este permis să facă aprecieri, să insinueze sau să creeze, în mod artificial și nejustificat, situații ce nu există, cu privire la persoanele și faptele la care face referire, totodată neputându-se substitui instituțiilor sau puterilor publice.

În cazul de față, semnatarul articolului de presă, îndepărtându-se de la rigorile deontologiei jurnalistice, prin folosirea unui limbaj neadecvat și jignitor, i-a adus acuze procurorului Proșa Anda Mihaela prin prezentarea unor fapte pretins a fi incorecte, legate de activitatea sa profesională, respectiv de modul de soluționare a unei cauze, apreciat de autorul articolului ca fiind defectuos.

În acest sens, autorul articolului a insinuat în termeni jignitori că, pe de o parte, procurorul nu cunoștea dispozițiile legale referitoare la competența după calitatea persoanei, dispunând restituirea cauzei la poliție, deși competența aparținea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, iar pe de altă parte nu cunoștea dispozițiile legale referitoare la competența organelor de urmărire penală în legătură cu infracțiunile de insultă și calomnie. Cu privire la acest din urmă aspect, autorul articolului a precizat că infracțiunile de insultă și calomnie sunt infracțiuni la plângerea prealabilă de competența instanțelor de judecată, parchetul și poliția având doar atributul de a-l identifica pe autorul acestor presupuse infracțiuni.

În legătură cu primul aspect, trebuie precizat că până la data de 24 aprilie 2009 când procurorul a dispus restituirea cauzei la poliție, organele de cercetare penală nu efectuaseră verificări și nu aduseseră la cunoștință procurorului dobândirea calității de senator de către _____, acest fapt petrecându-se abia la data de 25 mai 2009, când a fost întocmit de către organele de poliție referatul cu propunerea de declinare a competenței.

În ceea ce privește ce-l de-al doilea aspect, referitor la competența organelor de urmărire penală, trebuie precizat faptul că, potrivit dispozițiilor art. 279 alin. 1 Cod de

procedură penală „punerea în mișcare a acțiunii penale se face numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede că este necesară o astfel de plângere”.

Potrivit art. 279 alin. 2 Cod de procedură penală, astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 140 din Legea nr. 356/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală și a altor legi, plângerea prealabilă se adresează organului de cercetare penală sau procurorului, potrivit legii.

Pe cale de consecință, comentariile făcute în articolul de presă de către autorul acestuia cu privire la procurorul Proșa Anda Mihaela sunt vădit tendențioase și nu corespund realității.

Pe de altă parte, actul concret de înfăptuire a justiției, nu poate constitui un subiect de dezbatere publică motivat de faptul că este atributul exclusiv al judecătorului și procurorului, astfel cum se statuează în principiul constituțional al separației puterilor în stat, precum și în dispozițiile legilor organice privind administrarea justiției. Potrivit acestora justiția se înfăptuiește prin organele anume desemnate, în mod independent și în conformitate cu legea, care sunt, în mod exclusiv, abilitate să o aplice.

Legalitatea și temeinicia soluției și a actelor de urmărire penală adoptate de procuror nu poate fi pusă la îndoială prin considerații înserate în articole de presă întrucât prin aceasta s-ar realiza o ingerință în actul de justiție.

Verificările evidențiază faptul că intenția autorului articolului a fost aceea de a discredita reputația profesională a procurorului Proșa Anda Mihaela, urmărind să transmită opiniei publice un mesaj compromițător legat de incapacitatea profesională și reaua credință a acestuia.

Acest fapt rezultă și din faptul că autorul articolului a permis apariția unor susțineri subiective ale uneia dintre părțile din proces de natură să discrediteze activitatea procurorului Proșa Anda Mihaela, cu atât mai mult cu cât această parte este directorul ziarului în care s-a publicat articolul.

În speță, Plenul apreciază că articolul publicat a depășit limitele dreptului la informare, fapt ce a fost de natură să creeze o imagine defavorabilă magistratului, care,

pentru exercitarea funcției de conducere pe care o deține, trebuie să se bucure de o bună reputație.

Noțiunea de „reputație” desemnează părerea publică, favorabilă sau defavorabilă, despre o persoană, felul în care cineva este cunoscut sau apreciat. Părerea publică defavorabilă, este, în principiu, de natură să aducă atingere reputației unei persoane. Ea este justificată, dacă se bazează pe fapte reale și trebuie sancționată, dacă se bazează pe fapte mincinoase și tendențioase, făcute în scopul de a-i discredita acesteia onoarea sau reputația.

Atingerea adusă reputației profesionale a unui procuror are drept consecință pierderea încrederii în obiectivitatea și imparțialitatea sa. Pe de altă parte, în situația în care este afectat prestigiul procurorului criticat, este vădit afectat și prestigiul justiției în ansamblu, prin faptul că atingerea adusă imaginii unui magistrat afectează implicit și imaginea justiției.

Plenul consideră că reputația profesională a doamnei procuror Proșa Anda Mihaela a fost afectată de considerațiile de presă referitoare la lipsa sa de profesionalism întrucât acestea sunt de natură să influențeze încrederea cetățenilor și a justițiabililor, ale căror dosare sunt instrumentate de doamna procuror.

Pornind de la faptul că reputația profesională a magistraților este strâns legată de imaginea justiției ca sistem și serviciu public iar, în acest context, intervenția Consiliului Superior al Magistraturii are drept scop prevenirea unei eventuale neîncrederi a cetățenilor în corectitudinea și eficiența actului de justiție.

Pentru aceste considerente, Plenul apreciază că se poate reține că articolul de presă menționat a fost de natură a aduce atingere reputației profesionale a doamnei procuror Proșa Anda Mihaela și va admite cererea formulată, dispunând publicarea pe site-ul Consiliului Superior al Magistraturii a unui comunicat de presă în sensul celor dispuse.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți,

PLENUL
CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII
HOTĂRĂȘTE

Art. 1 - Admite cererea de apărare a reputației profesionale formulată de doamna PROȘA ANDA MIHAELA, prim-procuror adjunct al Parchetului de pe lângă Judecătoria Satu Mare.

Art. 2 – Prezenta hotărâre se comunică Inspecției Judiciare și Biroului de informare publică și relații cu mass-media, în vederea publicării pe site-ul Consiliului Superior al Magistraturii a unui comunicat de presă în sensul celor dispuse de Plen.

Dată în București, la data de 30 Septembrie 2010

Președinte,
Judecător Florica BEJINARU

